

SMS-je

nieuwsbrief van de Slochter Molen Stichting

Tuinema's molen in Slochteren

In het tweede nummer van het SMS-je (april 2008) werd de foto (z.o.z.) ook al afgedrukt.

In het bijgeplaatste artikel was toen nog sprake van pogingen van de Historische Vereniging Het Wold om de molenromp te behouden. Inmiddels weten we dat die pogingen gestrand zijn en dat de molenromp op 12 augustus 2008 is gesloopt.

Hieronder een aantal gegevens van deze molen, zoals we die kunnen aantreffen op de website: www.molendatabase.org/

Ligging:	hoek Korenmolenweg / Hoofdweg te Slochteren
Bouwjaar:	1860 als vervanger van de molen van Eppo van der Ark
Verdwenen:	romp gesloopt in 2008
Type:	stellingmolen
Functie:	korenmolen

Deze molen is gebouwd in 1860 als opvolger van de koren-stellingmolen van Eppo van der Ark, die in 1850 was gebouwd en tien jaar later opbrandde. De voorganger daarvan was een standerdmolen sinds 1628.

De molen van Tuinema brandde af in 1922 en deed sindsdien dienst als motormaalterij nadat de molen werd afgedekt met een betonnen plaat.

Op de achterzijde van dit nummer treft u een opname aan van de molenromp, zoals we die jarenlang hebben gekend, met daarbij ook nog een foto van het moment van sloop van de romp (12 augustus 2008).

Van het bestuur

Beste molenliefhebber

Hartelijk welkom bij al weer het 2^e nummer van de 7^e jaargang van ons SMS-je!

Al onze molens zijn al een keer uitgebreid aan de orde geweest; vandaar dat we willen proberen u in een aantal volgende nummers ook kennis te laten nemen van oude en verdwenen molens in de gemeente Slochteren. U ziet ze wel verschijnen!

Wij, bestuur en redactie, wensen u weer veel lees- en kijkplezier.

Henk Helmantel, penningmeester

Rectificatie

In het vorige nummer van het SMS-je werd de restauratie van Bakkers Meulentje beschreven. E.e.a. werd toen overgenomen van onze website www.slochtermolenstichting.nl.

In dat artikel werd onder meer de zinsnede vermeld:

De heer Diek Medendorp heeft, ook al volledig belangeloos, het gevlucht van het molentje hersteld. Medendorp, overleden in 2011, was een bekend Groninger molenbouwer.

In de bijdrage, die Marius Biesheuvel al eerder aanleverde, is het maken van het wiekenkruis als volgt omschreven:

De wieken restauratie was een ander verhaal. We zagen wel in dat restauratie onmogelijk was en het leek ons geen gemakkelijke klus om nieuwe te maken met het juiste model van de enden en de zeeg in de hekkens.

*Het geval wil dat ik als vrijwilliger diverse reparaties op molenmuseum De Wachter deed. Toen Diek Medendorp, voormalig molenmaker, mede oprichter en bestuurslid van deze organisatie, dit verhaal hoorde, bood hij aan om de wieken daar te maken. Hij was toen al in de tachtig, het hoofd wilde wel maar zijn lichaam liet hem in de steek. **Maar als ik de handelingen zou doen en de SMS het materiaal leverde, dan stelde hij zijn molentimmerwerkplaats en zijn kennis ter beschikking en wel om niet. Zo gezegd zo gedaan.** Hij had er lol in. Het is wel de laatste klus van deze roemruchte molenbouwer geweest.*

Sorry, Marius! Ere wie ere toekomt! En de wieken van dit molentje zien er puik uit!

Oude / verdwenen molens

Molen Windlust, Siddeburen

Ligging: Eideweg, hoek
Hoofdweg

Bouwjaar: 1871

Verdwenen: 1948

Type: stenen onderbouw,
rietgedekte bovenbouw

Functie: korenmolen

Vlucht: 68 voet (bijna 21
meter); zelfzwiching

*Figuur 1: Collectie Vereniging De
Hollandsche Molen*

Figuur 2: Opname 2013 (Henk Helmantel)

In 1936 werd een Lister motor geplaatst, die later werd vervangen door een Heemaf motor. In 1942 stond de molen met één roede. In 1945 werd de molen ernstig beschadigd, waarna hij nog enkele jaren doormaakte met één roede. Het achtkant werd afgebroken in 1948 en de romp staat er nog steeds.

Oude / verdwenen molens

Figuur 3: Collectie Vereniging De Hollandsche Molen

Molen Swabedissen, Hellum

Ligging: Hoofdweg 174

Bouwjaar: 1798

Verdwenen: 1945

Type: Stellingmolen

Functie: korenmolen

De molen had een zeskante onderbouw, met rietgedekte zeskante bovenbouw en een lage stelling. Het gevlucht was voorzien van zelfzwichting op beide roeden. De molen had één koppel maalstenen. In april 1945 werd de molen ernstig beschadigd tijdens gevechten tussen bevrijders en bezetters. De romp werd gespaard en doet sindsdien dienst als woonhuis. Op deze plaats stond een molen sinds 1686.

Figuur 4: opname 1997 (Lammert Groenewold)

Oude / verdwenen molens

Molen De Hoop, Schildwolde

Ligging: Hoofdweg 24

Bouwjaar: 1819

Verdwenen: 1935

Type: stellingmolen

Functie: Koren- en pelmolen

Vlucht: 76 voet (ruim 23 meter)

Deze molen had een acht-kante stenen onderbouw met acht-kante rietgedekte bovenbouw en zelfzwiching op beide roeden. Sinds 1896 was er een petroleummotor als hulpbron. Op deze plaats stond voordien een standerdmolen.

Figuur 5A en -B: Collectie Vereniging De Hollandsche Molen

Oude / verdwenen molens

Figuur 6A en -B: Collectie Vereniging De Hollandsche Molen

De molen van Klimp, Overschild

Ligging: aan de oostzijde van de Nieuwe Schildweg; tegenwoordig de Meerweg

Bouwjaar: 1900

Verdwenen: 1931

Type: Spinnekop-stellingmolen

Functie: korenmolen

Deze bijzondere molen was voordien een watermolen in Steenwijkerwold. Hij is in 1900 overgebracht naar Overschild, waar het op een schuur is gebouwd en dienst ging doen als korenmolen. Het had een zeskante ondertoren en was Oud Hollands opgehekt.

Agenda / Slochter Molendagen 2013

14 en 15 september: Open Monumentenweekend

5 en 6 oktober: Dag van de Regio
Zondag 6 oktober: optreden van 15.00 - 17.00 uur
bij Stel's Meulen door de Bigband New Mean Swing
Machine

*In ieder geval op de zaterdagen van deze weekends
zijn onze molens geopend!*

Stel's Meulen (Harkstede) en De Ruiten (Slochteren) ook op de zondagen!

zondag 29 september: Laatste wandeling "Van Fraeylema naar
Fraeylema" (zie verderop in dit nummer)

Het 'RONDJE HARKSTEDE'

- Elke 2e zaterdag van de maand (van 13:00 - 17:00 u.) wordt het "Rondje" gehouden. Verschillende locaties in en rond Harkstede en Scharmer kunnen worden bezocht:
  - de Protestantse Gemeente Scharmer/Harkstede
(openstelling monumentale kerk in Harkstede)
  - de NOVO (bij het hertenkamp)
  - de Oude School te Scharmer (Van Calker) en
  - Stel's Meulen
- Een dan de data: zaterdag 14 september
   zaterdag 12 oktober
   zaterdag 9 november
   zaterdag 14 december

En nog een paar weerspreuken

September: In september rijke regen, brengt de boeren rijke zegen
Komen er nu pluimen aan het riet, bedenk het is nazomer
en geniet

Oktober: Blinkt oktober in zonnegoud, de winter volgt dan snel en
koud

November: Staat met Sint Maarten op het ijs de gans, dan houdt ze
met Kerstmis een dans

December: Geeft Kerstmis warme zonneshijn, dan zal er met Pasen
nog houtvuur zijn

Onze molens in het kort

Stel's Meulen in Harkstede

Zoals in het vorige SMS-je al vermeld werd is door het bestuur een subsidieaanvraag gedaan voor de restauratie van deze molen. Eerder was een bestek gemaakt, waarin o.m. de vervanging van het hele wiekenkruis was omschreven.

In juni kwam het verlossende bericht van de Provincie, waarin een subsidiebedrag van € 70.000,00 wordt toegezegd. Molenbouwer Dunning uit Adorp heeft inmiddels de opdracht verstrekt gekregen om deze klus te klaren.

Windlust in Overschild

De beide molenaars zijn erg tevreden met “hun” nieuwe maalstenen in de molen. Ze zijn een hele tijd bezig geweest met de afstelling van de door molenbouwer Hiemstra uit Tzummarum geplaatste stenen.

Fraeylemamolen

Vorig jaar werden de binnenroede en de windpeluw van de molen vervangen; dit najaar is het de beurt aan de buitenroede en de korte spruit. Molenbouwer Poland uit Oterleek kreeg inmiddels opdracht voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

Groote Poldermolen

Aanvankelijk was het de bedoeling om nog dit jaar subsidie aan te vragen voor het vervangen van het wiekenkruis en de windpeluw en het aanleggen van een circuit; dat is niet meer gelukt, zodat het bestuur nu koerst op 2014 voor de indiening van die aanvraag.

De Ruiten

Diverse onderhoudsklussen werden in eigen beheer uitgevoerd:

1. aanbrengen nieuwe kampal: (ook wel anti-teruglooppal)
Geert van Timmeren uit Slochteren maakte, om-niet, de grove vorm, terwijl molenaar Gerrit Tammenga zorgde voor de perfecte afwerking en het later aanbrengen daarvan.
2. afstelling vijzel: de nieuwe vijzel loopt, na de afstelling door de molenaars Gerrit Tammenga en Henk Helmantel, nu perfect!
Kijk voor alle “belevissen van de torenvalken” op onze website: www.slochtermolenstichting.nl.

Van Fraeylema naar Fraeylema

Uit de besprekingen tussen de Stichting Landgoed Fraeylemaborg en de Activiteitencommissie van de Slochter Molenstichting zijn, zoals bekend, voor 2013 een viertal wandelingen gekomen.

Drie van deze wandelingen zijn inmiddels geweest, terwijl er door een groep van een kleine dertig leden van de Lionsclub Slochteren Skiramere tussendoor ook nog een wandeling is geweest. Ze vinden plaats onder de deskundige leiding van Annet Westrup, Educatief Medewerkster bij de Fraeylemaborg, terwijl de molenaars van de Fraeylemamolen op die momenten bij hun molen aanwezig zijn.

In totaal mocht de S.M.S. bij de wandelingen drie nieuwe donateurs begroeten, terwijl er door de wandelaars in de molen-klomp ook nog eens leuke onderhoudsbijdragen werden gestopt.

De datum van de laatste (de vierde), georganiseerde, wandeltocht voor dit jaar:

zondag 29 september a.s.; 14:00 u.

In de winkel van de borg, in het koetshuis, is (à € 2,00) ook een prachtig boekje over deze wandeltochten te krijgen, evenals een boekje met een puzzeltocht voor de jeugd.

Uiteraard zijn deze boekjes ook bij de Fraeylemamolen te verkrijgen.

*Tekst en samenstelling:
Annet Westrup-Hoving*

Slochter Molen Stichting

Bestuur

voorzitter: dhr. B.H. Starke
secretaris: dhr. H. Westerhof
Noorderholt 2, 9628 VW Siddeburen
✉ secretaris@slochtermolenstichting.nl
penningmeester: dhr. H.W. Helmantel
✉ penningmeester@slochtermolenstichting.nl
lid: dhr. G.J. v.d. Sande
lid: dhr. W. Koeneman

Molens en Molenaars

Korenmolens

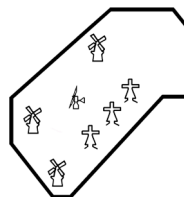
<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Telefoon</i>	<i>Molenaars</i>
Entreprise	Kolham	0598-395971	Jan Danes
Stel's Meulen	Harkstede	050-4041826	Gerrit Tammenga Remy Strijbosch
De Windlust	Overschild	0598-395542	Marius Biesheuvel Lex van der Gaag

Poldermolens

Fraeylemamolens	Slochteren	0598-422326	Roelof Beugel Koos Uil
De Grote Polder	Slochteren	0598-399191	Lammert Groenewold Henk Klöpping
De Ruiten en Bakker's Meulentje	Slochteren	0598-392413	Henk Helmantel Jakob Kuiper

Colofon

Nieuwsbrief van de Slochter Molen Stichting
Jaargang 7, nummer 2, september 2013
Rekeningnummer 3590.55.508 (Rabobank)
(IBAN: NL56 RABO 0359 0555 08)
Redactieadres: redactie@slochtermolenstichting.nl
Website: www.slochtermolenstichting.nl
Inleveren kopij: uiterlijk 1 april 2014

11 juli 2008 De romp
(opname Lammert Groenewold)

12 augustus 2008 De sloop van de
romp (opname Henk Helmantel)

